

skal kontrolleres, siger det ærede Medlem heller ikke det mindste om. Det forekommer mig, at denne Bestemmelse i § 1 er saa mærkelig og saa kort affattet, at den efter min Mening næsten slet ikke er til at forstaa. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de enkelte Bestemmelser i dette Forslag. Hovedsagen for det ærede Medlem er jo, at der kunde blive oprettet Fællesdrift — saaledes har jeg forstaaet Forslaget. Det ærede Medlem ønsker i meget høj Grad, at Husmændene kunde faa Afgang til at drive deres Jord i Fællesskab, og det ærede Medlem henviser i den Henseende til de udmærkede Resultater, som Landmændene have haft i Andelsmejerierne og Andelsflaoterierne. Men jeg vil spørge det ærede Medlem: Naar han nu sværmer saa stærkt for denne Fællesdrift, hvorfor i al Verden gøre de Herrer af Socialdemokratiet saa ikke et Forsøg? Det forstaa jeg ikke, det er jo dog en temmelig let Sag at faa en større eller mindre Landejendom. Hvis de Herrer ikke ville have en Proprietærgaard, kunde det jo nøjes med at købe en almindelig Bondeggaard; saa kunde de her gøre et Forsøg, og vi andre kunde staa og se til, hvorledes dette Forsøg faldt ud. Hvis det saa viste sig, at det er saa samfundsnyttigt, som det ærede Medlem og hans Meningsfæller mene, kunde det ærede Medlem med Hætte komme frem med et Forslag som dette om at faa Præstegaardsjorderne drevne i Fællesskab af Husmændene, men indtil de Herrer have gjort et saadant Forsøg, forekommer det mig, at det er et temmelig løst Grundlag at ville bygge paa. Saa har det ærede Medlem, og maaste ogsaa andre ærede Medlemmer — jeg erindrer det ikke saa nøje — klaget over, at den Afgift, som Husmændene vilde faa at svare om Aaret, selv om dette Forslag blev vedtaget med de stillede Vædringsforslag, vilde blive noget for høj. Det ærede Medlem udtalte, at det vilde blive saadan noget som 30—40 Kr. pr. Td. Land, ikke sandt? (Harald Jensen: Jeg sagde 50), 30—40—50 sagde det ærede Medlem, men det er jo slet ikke rigtigt. Det ærede Medlem maa jo dog indrømme, at naar der skal stilles en Beregning op i den Henseende, maa vi først trække Huslejen fra, og den almindelige Husleje, som her bliver Tale om, vil jo dog blive ca. 50 Kr. Naar vi altsaa trækker dette Beløb fra, og jeg mener, det bør trækkes fra, kommer der et ganske andet Regnestykke frem. Saa bliver Afgiften pr. Td. Land hverken 30 eller 40 eller 50 Kr., men ca. 15 eller 20 Kr. At det skulde være en saa afftrækkende Afgift at svare pr. Td. Land jævnt god Middelfjord, kan jeg i alt

Fald ikke indse. Jeg nærer derfor ingen Tvivl om, at hvis det skulde kunne lykkes at faa dette Lovforslag gennemført, hvad jeg meget vilde ønske, kunde vi ogsaa være sikre paa, at Landarbejderne omkring paa Landet vilde vide at paastaae denne Lov og sikkert ville vide at benytte sig af den.

Th. Larsen: Jeg har jo haft Lejlighed til ved Sagens første Behandling at udtale mig om Forslaget, og efter at have hørt Ordføreren for det Mindretal, hvortil jeg hører, det ærede Medlem for Sorø (P. Christensen), skal jeg, da jeg suldt ud kan slutte mig til hans Udtalelser, frasalde Ordet.

J. Jensen (Aalborg Amts 1ste Valgkreds): Der blev i Gaar af den ærede Landbrugsminister sagt, at vi maatte hufte paa, at det, vi her stod i Færd med, var bare en Begyndelse, og at vi derfor maatte være klare over, at det gjaldt om at faa gjort en god Begyndelse. Det er for Resten ogsaa udtalt af flere af de Medlemmer, der have haft Ordet nu under Sagens anden Behandling, og det kan jeg saa fuldstændig give min Tilslutning. Jeg mener netop ogsaa, at da det netop er en Begyndelse, er et Forsøg, gælder det om, at det bliver en god Begyndelse, bliver et godt Forsøg. Men den første Betingelse for, at det kan blive en god Begyndelse, er godt Forsøg, er absolut den, at vi ere klare over, hvad det er, vi skulle begynde paa. Nu blev der af et Medlem af Udvalget, det ærede Medlem for Præstø Amts 5te Valgkreds (Nøhr) gjort gældende, at der i Udvalget ingen Tvivl var om, at det, det gjaldt om, var at skaffe saadanne Jordbrug, at Landarbejderne kunne baade komme i Besiddelse af dem og ved at komme i Besiddelse af dem opnaa en selvstændig Stilling. Jeg er imidlertid trods det ærede Medlems Udtalelser ikke fuldstændig sikker paa, at det kun er det ene Grundsyn, der har gjort sig gældende. I hvert Fald var jeg, da jeg saa Udvalgets Betænkning ikke klar over, enten det var denne Side af Sagen, der var den fremherskende, eller det var et andet Grundsyn, som ogsaa kan gøres gældende, og som ogsaa har været gjort gældende. Det blev nævnt af det ærede Medlem for Præstø Amts 5te Valgkreds, og jeg vilde ogsaa lige have Lov til at nævne det, det er det Grundsyn, som lægger Vægten paa den Side af Sagen, at det, som det først og fremmest gælder om, er at skaffe Arbejdskraft til Landbruget, at skaffe Arbejdere til de Arbejdsgivere, vi have i Samfundet. Der var vistnok lidt Tendens i denne Retning hos Kommissionens Flere-